

REVERTIR A LA BIBLIOTECA
DEL
AYUNTAMIENTO DE BARCELONA

Barcelona, 25 d'octubre de 1929

La Esquella de la Torratxa

ANY LIII - 2626 - 15 cts. - Atrassats, 30

Una dida no pot plorar. Que no ho comprèn, que,
amb tant mullader, l'aliment s'adultera, i els nens
se'n ressenten?

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil i grans espectacles de

JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors, JOSEP SANTPERE i ALEXANDRE NOLLA
Primera actriu, MARIA FORTUNY

Divendres, tarda: **LA NUVIA EN CAMISA** i **LA LLEONA**. — Dissabte, tarda: **LA PRIMERA** i estrena en aquest teatre de **UN MILIONARI DEL PUTCHE**. — Dissabte, nit: **LA LLEONA**. — Diumenge, tarda: **LA PRIMERA** i reposició de **LA MARIETA DE L'ULL VIU**, amb un quadro nou allusiu a l'Exposició. — Nit: Vetllada alegre, dedicada als forasters: **ELS ALLOTJATS**.

La setmana vinent, els quatre actes del **TENORIO**, per l'insubstituïble Santpere. — Molt aviat: **L'ESCOLA DE LES COCOTTES**.

TEATRE TALIA

Companyia de vodevil i teatre modern

Assumpció Casals

Primer actor i director: JOSEP BRUGUERA. — Primeres actrius: VISITA LOPEZ, DOLORS PLA. — Primer actor còmic: M. GIMENEZ SALES

Divendres, tarda: **LA BORDA**. — Nit: **DON JUAN TENORIO** i **EL NUEVO TENORIO**. — Dissabte, tarda: Extra cartel de gran broma, el famós vodevil **LA PRIMERA VEGADA**, i el quart acte, en broma, de **DON JUAN TENORIO**, pel sextet apocalíptic i soviètic Visita López, Dolors Pla, Giménez-Sales, Pep Heras, J. Giner, Ll. Teixidor. — Dissabte, nit, i Diumenge, tarda i nit: **DON JUAN TENORIO** i **EL NUEVO TENORIO**. — Aviat: **LA PRESONERA**.

OLYMPIA

CIRQUE D'HIVER.

Direcció: J. VENTURA GANNAU

El gegantesc Circ Barceloní.

El més còmode, el més higiènic, i el que reuneix totes les seguretats disposades per la Junta d'Espectacles. Actualment, dos números prodigiosos: **8 ROYAL PEKING** i **LOUIS JOHN LOISE**. — La setmana vinent: La cosa més gran en atraccions de Circ. — Preus populars.

TEATRE NOU

Companyia de drames dirigida per l'eminent primer actor ENRIC BORRÀS
Primera actriu, ENRIQUETA TORRES

Divendres, nit: **LOS SEMIDIOSES**. — Dissabte, tarda: **LOS SEMIDIOSES**. Nit: **EL ABUELO**. — Diumenge, tarda i nit: **LOS SEMIDIOSES**. — La setmana entrant: **DON JUAN TENORIO**, per Enric Borràs i Enriqueta Torres.

TEATRE GOYA

Joaquim Costa, 58. — Telèfon 13946

GRAN COMPANYIA DE VODEVIL I COMEDIA
ELENA JORDI

Direcció artística: Fontanals

Dia 25, tarda: **LO QUE LA DONA VOL**. — Nit, a les deu: El sorollós èxit: **LA DAME DE CHEZ MAXIM'S**. — Dies 26 i 27, tarda i nit: **LA DAME DE CHEZ MAXIM'S**. — En preparació, per a molt aviat, la comèdia en tres actes, dividits en vuit quadros, d'André Paul Antoine: **TENORIOS SEGLE XX (L'ENNEMIE)**.

TEATRE CATALÀ NOVETATS

Avui, nit. Dissabte i Diumenge, tarda i nit: L'obra del dia, el gran triomf del poeta Josep Maria de Sagarra: **LA FILLA DEL CARMESI**, que cada dia obté més èxit, l'obra que va a veure-la tot Barcelona.

Es despatxa a Comptaduria.

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa
Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *esginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *flúixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres vari-coses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessestes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrotllament, tractament i guariment de les dites malalties.

Els millors discos són els de

La voz
de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

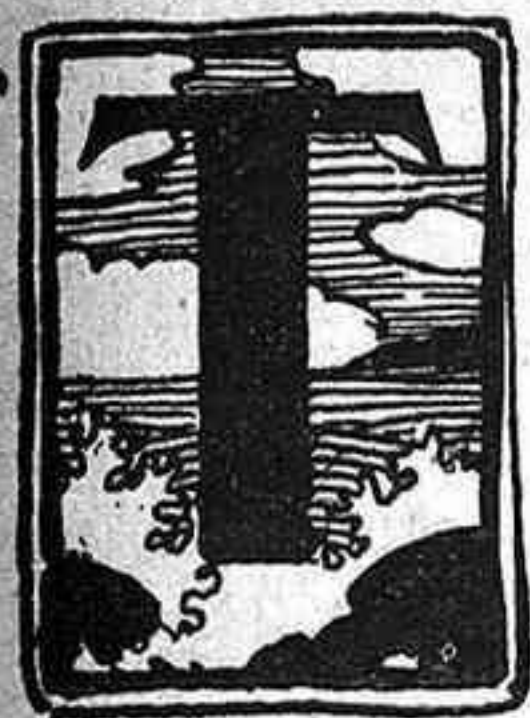
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Les nits del Liceu

ENIM una sala que és de les millors del món. Els espectacles que hi organitza En Josep Mestres atrauen una multitud opulenta que troba en ella mateixa l'objecte primordial de la seva contemplació. Jo no puc dir si la interpretació del *Tannhäuser* és o no perfecta; però així que s'abaixa el teló, la sala és ben digna de mirar.

La línia del primer pis, aquest any, és gairebé impecable. Les llotges presenten un front compacte del gust més delicat. Podrà haver-hi qui prefereix les llotges tancades, i jo mateix he vist, darrerament, a Viena, una bella expressió d'aquest tipus en el *Burgtheater*. Però aquella balconada oberta del Liceu, quan s'hi estatgen com pedres clonades gentils siluetes de dones joves, vestides de blanc i de blau, rellevades només de tant en tant pel reflex metàl·lic d'un tissú d'argent, o amorosides pels velluts-xifó o arborades de tuls i de sedes i moarés, és d'una elegància metropolitana.

El pati ha guanyat molt d'uns quants anys ençà. Deu anys enrera pesava de tres a quatre tones més. No em sabia estar de precisar bé els conceptes, sempre que hom pot. Les senyores s'han aprimat i, en general, tenen més bons colors que abans. Es veritat que totes ensenyen els braços, però la moda, que sempre duu una compensació o altra, resulta que ha limitat honestament els escots.

Això fa pensar que estem en un moment de crisi. Les exigències físiques d'un opulent escot es contradiuen amb l'aplanament de corbes i amb la línia esllanguida. Quina tendència triomfarà? Si hem de judicar per les novetats de l'obertura del Liceu, l'arbitrarietat més artificiosa acaba d'obtenir una victòria contra la naturalesa.

He de confessar que el pati, havent millorat molt, no és encara una prou correcta expressió de cultura elegant. Tota civilització es manifesta per un tipus de dona, una creació que s'adiu amb la cultura, amb la riquesa, amb el sentiment de l'art. I bé, jo diria que en alguns moments del Passeig de Gràcia, aquest tipus es comença de perfilar. Al pati del Liceu, no.

L'atenció del públic és una exigència espiritual. I en això hem de dir que l'avenç és extraordinari. Només cal comparar el recollit silenci del Liceu amb el frívol xerroteig de gallinaires que encara s'estila en alguna societat de concerts. Jo no obstant, amb el silenci no en tinc prou: el silenci en una sala d'espectacles no ha d'ésser una taula llisa com el marbre, sinó una onada d'emoció, vibració ondulada i subtil.

No sé per què han de dominar tant, al pati del Liceu, les senyores majors. És que una senyoreta està millor en

la llotja, i la senyora de bon regent, en la butaca? Jo opino que la joventut està millor a tot arreu. El que hi ha és que el Liceu no té el *foyer*, ni les galeries ni els salons de descans que hauria de tenir. Les noies no es poden moure dels seus seients, i una llotja té més línia d'atractiu que una butaca.

Aquest any la novetat de la moda està prop dels peus. Hi ha vestit que sembla una catedral gòtica de cap-per-vall, amb les seves punxes i pinacles i flamers i gàrgoles, i arcs botants. I de tot això no se'n llua res durant la representació. Els peus d'argent i d'or, les cues de paó, i tota la fantasia historiada dels baixos: pena perduda, gràcia sospirada que migrava de que no la veiés ningú.

Resta molt per polir; per tot arreu apareixen formes que caldrà refinar. Es veu massa sovint el senyor que li ha comprat a l'esposa un mantell d'ermíni, i ell usa un clac de fa quinze anys. Però aquesta no és una manifestació de pessimisme, sinó esperonada viril cap a una nova perfecció. Les nits del Liceu, són ja un espectacle europeu. I no s'oblidi que les gràcies més originals dels pobles són velles grolleries que tingueren el punt de voler embellir.

Si la Sala és per ella sola amb la multitud que l'omple de gom a gom aquestes nits una cosa digne de veure's, el desbordament de la sortida és d'una exquisida magnificència. La joventut de les llotges dona una nova alegria a la cascada de formes i de vides i de colors. Les capes i els mantells i la follia dels baixos produeixen una sensació de refinada opulència. Les cares arrebolades de sang i de carmí, els ulls resplendents d'un iris pur, i untuosos de rímel, i aqueix posat rialler que ens imposa l'esperit modern i que obre els calzes de les boques, encarnades roses d'abril, coronades de vori!

A fora els badocs no es cansen de mirar. N'hi ha que fan cara de no saber on anar a dormir, i miren, miren. Potser algun ja ha començat a seguir el concell de menjar una vegada menys cada dia. Ira de Déu! Costa tant de mantenir una civilització!

El modista que convoiava unes maniquís franceses, fines siluetes de tissú, de glacé, de vellut i d'ermíni, deia, la nit de l'obertura, que en joies i vestits, tot allò valia més de deu milions de pessetes.

PERE COROMINES

MARSILLAC, CRONISTA

Adolf Marsillac segueix informant els madrilenys, des de les columnes de l'"A B C", de la vida catalana. Ell procura, naturalment, fer-nos quedar tan bé com pot. Estima tant la seva terra!...

Veieu, per exemple, el que els diu als madrilenys, parlant dels nostres vodevils:

"Bate el record de la indecència en el teatro. Se com-

place en hacer que todas las pústulas del vicio chorreen sangre sobre el tablado. El lenguaje es crudo, grosero, prostibulario. Celestinas, coimas y pupilas de malolientes guantes suelen ser los personajes centrales y episódicos de esas comedias”.

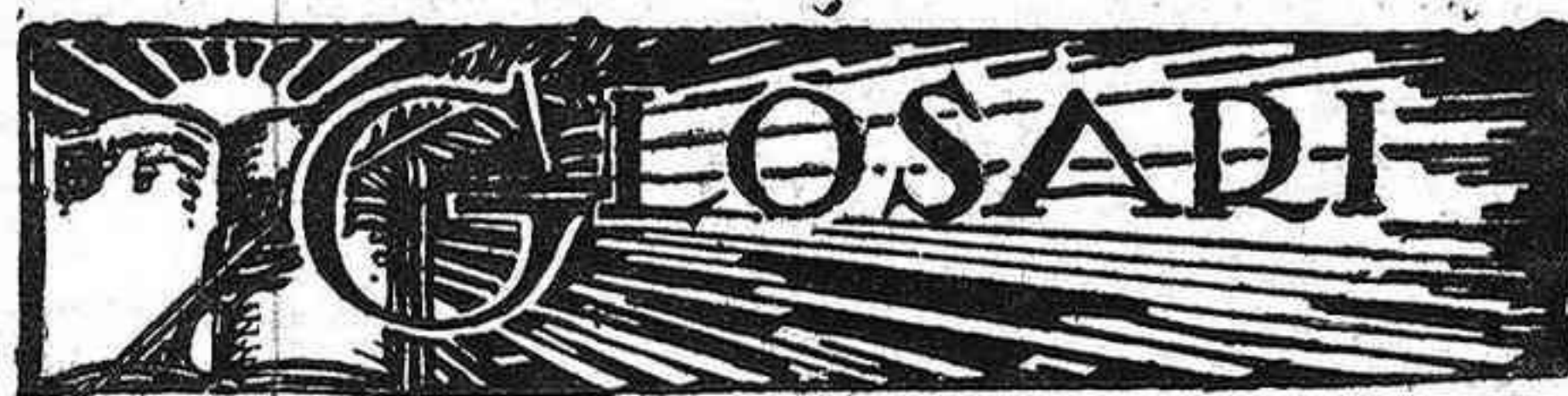
No seguim copiant, perquè això és realment “maloliente”. Però no trobeu que fa bé l’“A B C” de tenir per aquests menesters un corresponçal català a Barcelona. Un castellà seria massa cavallerívol, potser, per decidir-se a remoure des d’un diari de Madrid aquesta claveguera.

Altrament, no és això sol el que diu Marsillac del nostre teatre. En diu coses molt més pintoresques. Escolteu aquest altre paràgraf:

“De manera que durante nueve meses, salvo que alguno tenga que cerrar antes de tiempo por exceso de éxitos, actuarán seis teatros en lenguaje catalán; tres tomado del de las Ramblas y del distrito quinto, y tres de las normas de Pompeyo Fabra, con el cual yo, leyéndolo y con ayuda del diccionario, aprendo el francés.”

Això, és clar, ja és molt més divertit. Deixem de banda que sigui realment castellà i que no sigui, per a un madrileny, gairebé intel·ligible. Deixem també que aquell “tomado” el faci sicalíptic. El que demostra aquest paràgraf és que, ultra no tenir cap gràcia per escriure en castellà, el seu autor desconeix el francès.

Ja li convindria, ja, d’aprendre’l! I de llegir-hi una miqueta. Potser aleshores les seves cròniques no serien tan atapeïdes de vulgaritat.

UNA SOLUCIO

Varen reunir-se, fa temps, uns quants senyors plens de zel i de bona voluntat, per a arranjar els assumptes dels autors catalans — o residents a Catalunya, que pel cas és igual —, relacionats amb la mai prou lloada Sociedad de Autores Españoles.

Calia l’actuació d’aquests senyors plens de zel i bona voluntat, perquè, en efecte, els que a Madrid manifestegen a la Societat d’autors tenen les províncies en concepte de colònies o poc menys. Sense tenir en compte que Barcelona recauda tant com Madrid.

Aquests senyors que es reuniren a Barcelona per a defensar els interessos dels autors catalans, o residents a Catalunya, assoliren que els fos concedit el tant per cent en tots els teatres catalans. Això com un gran favor... malgrat que la llei, pesi a la Societat d’Autors, autoritza el pagament del 12 per 100.

Això, que, al nostre entendre, és lo més legal, lo més equitatiu, ha portat discussions, altercats, renyines. Els autors, alguns autors, no estan contents. Els empresaris, alguns empresaris, tampoc. Hom diu que tots hi surten perdent. Els empresaris perquè els dissabtes i diumenges han de pagar massa. Els autors perquè els dilluns, dimarts, dimecres, dijous i divendres cobren poc, poquíssim, i la liquidació del dissabte i diumenge no els compensa.

Això, aquest no posar-se d’acord, és una cosa espantosa. Aquests autors! Aquests empresaris!

Nosaltres hem trobat una solució, una solució que segurament serà acollida satisfactòriament per autors i empresaris, una solució que complaurà a tothom.

Els dilluns, dimarts, dimecres, dijous i divendres, quan el teatre — malgrat el patriotisme del públic i les gasetilles de l’empresa — és buit, l’autor que cobri el 10 per 100. I els dissabtes i diumenges, quan el teatre és ple, l’empresari que pagui la tarifa.

Què us en sembla?

VIRAI.

AGREDOLÇOS

LA CAÇA DE L’ESCORÇÓ

A vegades descobriu, anant pel món, uns oficis dels quals no n’havíeu la més petita idea. Jo no sabia, per exemple, que hi hagués gent que pogués viure de la caça dels escorçons. Ignorem si a casa nostra l’ofici és explotat, si hom té ocasió d’explotar-lo. Però l’Institut Pasteur, de París, compra tots els que li presenten. La destinació que els dona, això va sense dir, és purament científica.

De totes aquestes serps verinoses que arreplega, el prestigiós laboratori en treu una vacuna miraculosa: entre les seves sàvies mans, el verí esdevé contraverí.

Però actualment, això dels escorçons, passa per una crisi deplorable. Al docte Institut n’arriben molt pocs, tan pocs, que ja no pot seguir produint més vacuna. I per tal de conjurar aquesta crisi, ha fet publicar un anunci a tots els diaris francesos, proposant unes noves tarifes, tarifes que li semblen avantatjoses.

Ara bé; els escorçons cal enviar-los, com a mínim, a dotzenes. Cal embalar-les en caixetes “ad hoc” i fer perquè arribin a París ben vius, i això sense posar en perill els dependents de ferrocarrils o de correus.

Ja sabeu, per altra banda, que un escorçó no és pas inofensiu com una anguila. Els nostres pagesos, de la seva picada, en diuen que no hi arriba a temps ni l’extremunció. Es un animal, encara, molt difícil d’agafar i de descobrir...

Quant creuríeu, doncs, que cobra el caçador d’escorçons, quan la seva caça arriba, amenaçadora i vivent, al laboratori? Al canvi actual del franc, l’aclaparant quantitat de dos rals la serp!

A veure qui, per cinquanta cèntims, se’n va al bosc a jugar-se la vida! Això no seria ja ni la caça ni el comerç, ans simplement, el martiri!

Aquells bons saviassos de l’Institut Pasteur, deuen viure al marge de la realitat, ignorant la guerra, la crisi del franc, la carestia de la vida, absorts en llurs lucubracions transcendents. Aquesta serenitat, aquesta ingenuïtat admirables palesen el candor de llur ànima...

La raó d’aquestes tarifes irrisòries és, segons un humorista, la gran misèria que pateixen els laboratoris francesos. Els deixebles de Pasteur, aquells que han heretat el seu zel humanitari, la seva probitat, els seus mètodes meravellousos que salven la vida de milers i milers d’èssers, cobren salaris ridículs que serien desdenyats pels més humils dels buròcrates. Es veu que la política i la seguretat acaparen la hisenda i l’atenció de la República. Ve’t aquí el que explica llurs pobres tarifes. Ho mesuren tot segons llurs propis mitjans, i aquests mitjans són tan petits!

Caldrà, però, forçosament, que pugim un xic la taxa dels rèptils benemèrits, perquè a aquest preu, com feia remarcar el damunt dit humorista, és molt més profitós, molt més poètic i molt menys perillós, anar a fer rovellons...

A condició, tanmateix, de fer-los menjar, de primer, a qualsevulla: a la sogra, posem per cas.

PEROT.

L'obsequi bestial

De lluny es veu que aqueix bon senyor Juli Gleich, propietari del circ gegantí que s'ha inaugurat suara enllà de la Plaça d'Espanya, és un home de món.

Corrent món acompanyat de pallassos, de feres i de funambulaires, ha après de viure i ha acabat per ésser un veritable gentilhome. Ho ha demostrat, en arribar a Barcelona, amb un gest magnànim.

No ens referim pas a l'àpat succulent amb què va convidar els representants de la premsa.

Ens referim a la munificent pensada de regalar a la nostra ciutat un superb exemplar d'animal dels que portava per a exhibir en el seu circ ambulat; a l'obsequi bestial que acaba de fer al nostre Excellentíssim, d'un magnífic ós blanc de la raça més pura i més castissa.

Sembla que, abans de decidir-se a fer l'obsequi, l'home dubtava respecte a la mena de bestiola que convenia a una ciutat comtal com la nostra. Per això volgué consultar primerament determinats elements directius, escollits d'entre la mateixa premsa.

—Jo, com que crio de tot, estic disposat a despendre'm de la fera que vostès vulguin — va exclamar generosament.

Tot seguit saltaren opinions i comentaris:

Els d'"El Matí" eren del parer d'una hiena.

Els de "La Veu", volien un elefant, amb força trompa.

Els de "La Publicitat", un lleonet sense ullals i sense urpes.

Els de "La Nau", un rossinyol.

Els de "L'Opinió", un tigre.

Els de "Mirador", una vaca, per si se'ls mor la que ara tenen.

Però, de trasantó, els eixiren els senyors d'un diari no català i opinaren que la millor bèstia per a no ferir susceptibilitats i per a nuar voluntats, era l'ós, animal simbòlic que es troba honorat i plasmat en diferents escuts.

Així és com l'ós de Juli Gleich fou regalat a Barcelona, i com els diaris catalans se n'endugueren un "mico".

OCTUBRE

Plora la terra, panteixant, poruga,
sota l'octubre. Les ventades baten
l'arbre d'on penja la nou feta arruga.

Els freds esclaten.

Queden desertes les muntanyes netes.
Marxen les fulles del bosc, fent sardana.

Deixen llurs jaces i serres, les pletes:
van a la plana.

No viu idillis, l'aigua vergonyosa,
dintre la molsa. Erms i esplets enyoren
flautes silvestres. El rusc viu reposa.

Els pinars ploren.

Damunt l'arena, de la gorga morta,
fresen les truites. Els Mebrers rastregen
dia i nit d'esma. Pel's llorers de l'horta
lleu remoregen

les aus sens casa. L'hora tardorenca,
tàcita, ens brinda tristor i enyorança.

La xemeneia pipa famolenca.

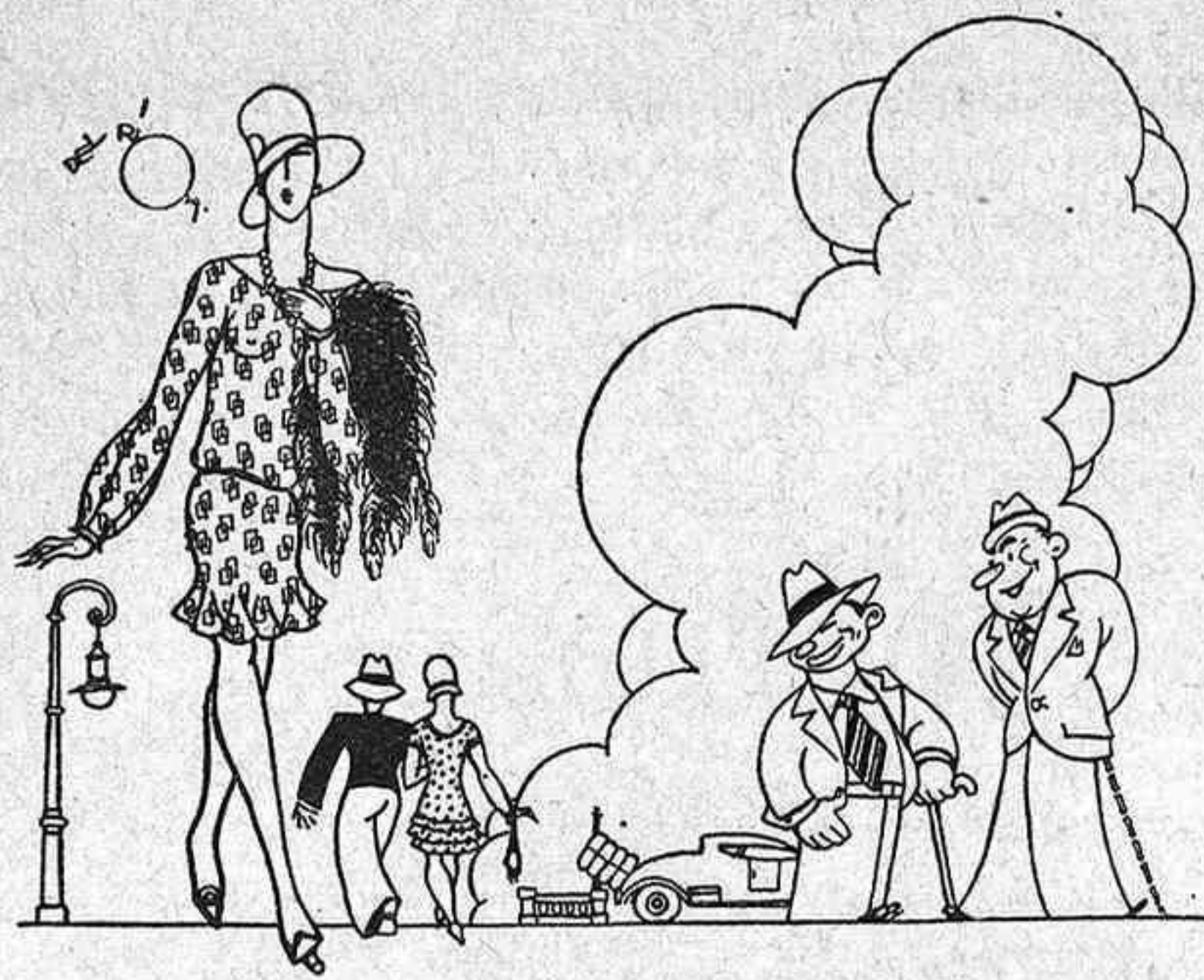
L'hivern s'atansa.

Joan JANER.

—D'on véns, amb aquestes olors?

--No t'espantis! Vinc del Poble Oriental.

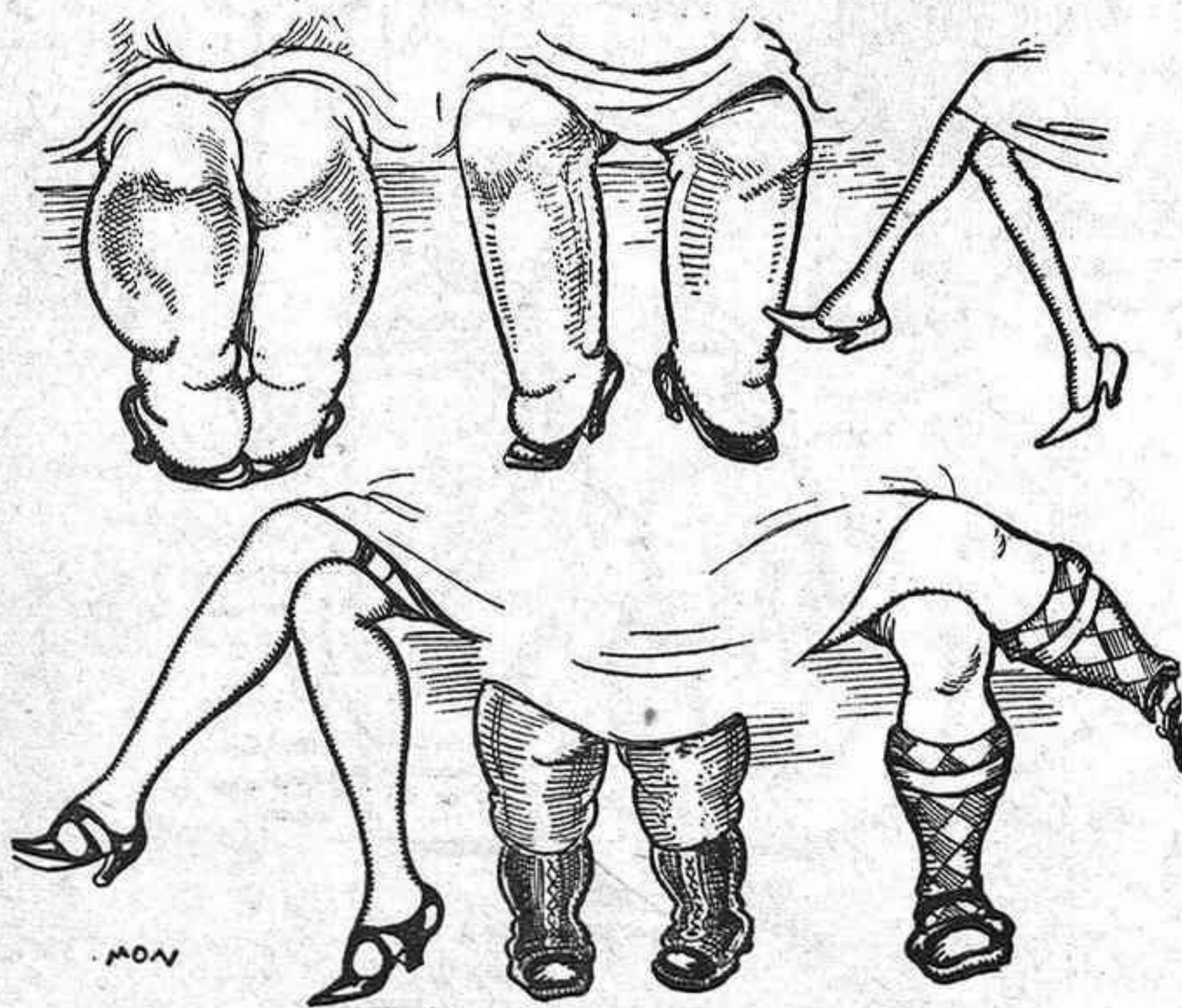

- Tot el dia va amunt i avall.
- La pendran per una dona dolenta.
- No; ho fa per conservar la línia.

ELS AVANTATGES DEL RETROGRAVAT

- Ves per on, ara, veurem les esqueles amb el retrat dels difunts.

Visions de ciutat
El que es veu al tramvia

VALENCIA!...

València ha estat, uns dies, hoste de Barcelona.

En aquests dies catalans i valencians s'han donat la mà amb l'entusiasme i la fe; l'amor i la voluntat dels qui se senten agermanats per la mateixa llum del sol, el mateix gust de la mar, la idèntica fraternitat ideològica i l'homogeni amor a la terra. València i Barcelona són pobles que miren la terra i la llauen. València dona al món fruits magnífics, sense parió al món; Catalunya aporta vi, ametlles, oli... Ella dona els fruits d'una terra dolça i colorida; nosaltres fruits aspres i forts d'una terra que fa olor de terra. Les terres de València són jardins; les terres de Catalunya són terres de conreu.

Davant nostre tenim un camí que ens obre les portes del món: el Mediterrani. La terra ens agermana, perquè el traspàs d'una regió a l'altra no es fa sentir, com pot passar en altres llocs geogràfics, que del verd del paisatge — un verd ben verd i tendre, de terra rica i conreada, de terra esplèndida i generosa — es passa a un terreny àrid i sec, on, per obra de la mandra dels homes i la poca fe en el treball, han deixat morir la terra viva, que ara és erma i inútil.

Seguiu la via de Barcelona a València, per mar, per terra o per l'aire, i sempre us trobareu amb el paisatge igual. A mida que us apropau a València, trobeu més riquesa de color, més riquesa col·lectiva, més brillantor en els horts, però la terra és la mateixa, i els homes que hi viuen la reguen amb suor honesta de treball continu. No esperen pas miracles de pluja, sinó que han anat minvant dels rius, els recs que calen per a fer fecundar la terra...

Tota la història està plena de fets que ens agermanen a València. Tota la història diu de l'afecte o de les separacions; en tota gran família n'hi ha, que han seguit el curs dels segles.

València és una terra de treball i de fe; de passió i de vitalitat. Nosaltres ens estimem València, perquè la trobem alhora generosa i feréstega. Generosa per l'amistat, feréstega per les conviccions. Un valencià de conviccions és un home apassionat i lleial que porta la seva idea fins on calgui. No m'agraden les generalitzacions, perquè, naturalment, no es pot pas jutjar una raça amb una imatge literària. No pas tots els catalans "son honrados y laboriosos", ni tots els extremenys, per exemple, "viven apegados a la tierra", ni tots els francesos són "cortesés y comedidos", com diuen a les guies de ferrocarril o als manuals d'història que ens donen per a estudiar quan som nens. Però la major part dels valencians són gent de passió, i aquesta passió, per exemple, si la posen en obres d'art, pot donar uns artistes com Sorolla i Querol; si la posen en un polític o en un escriptor, pot donar Blasco Ibàñez; si la posen en un músic, pot donar el mestre Serrano.

València és una terra magnífica, perquè no tan sols hi creixen flors de colors, sinó que dona als seus homes l'amor a les coses vives. Un valencià és un home que li plau menjar bé; i un home que menja bé o que li plau la taula ben parada, és un home que té de la vida un sentit optimista. Fixeu-vos que, generalment, els conservadors, els grans Inquisidors, són gent que tenen de la vida un concepte estret i limitat. En canvi, un home que s'enterneix davant d'una paella, és un home capaç de tots els sacrificis ideològics. S'ha dit que els valencians eren republicans i venedors de taronges. Això és una frase pintoresca; però no passa d'ésser una frase. Dels valencians es pot dir que tenen un sentit pletòric de la vida, i que, per aquest motiu,

senten, més que altres gents, la necessitat de progressos que fineixen en béns generals.

València ha estat uns dies entre nosaltres. Portava dones, flors; el llampec brillant de les seves festes; el colorit de les seves danses; portava també el seu afecte i la seva tendra germanor. Per damunt de totes les diferències que pugui haver, València i Catalunya s'estimen, perquè tenen amor a la terra i al mar; perquè el mar els obre camins al món, i perquè senten la vida com una manifestació generosa.

Algú ha pretès arrabassar la categoria de capital tercera de la península a València. És absurd. València és la tercera capital, vulguin o no.

Adéu, València. I a reveure!

FRANCESC MADRID

La setmana que ve L'Esquella de la Torratxa, dedicarà el número a la diada dels Morts.

Gasiveria

Davant el magne certamen que Barcelona celebra actualment, davant la grandiositat de les festes del nostre Montjuïc — tres voltes ja immortal, com les muralles de Girona —, encara trobareu catalans rancis, tipus rates i caràcters gasius que, sense tenir en compte l'immens benefici que per als sortosos ciutadans representa l'Exposició, per la gran propaganda que se'ns fa arreu del món, s'entretenen a criticar, rebaixar i desprestigiar les meravelles que els plouen davant dels ulls.

Entre aqueixos descastats bé caldrà esmentar el senyor Bartolí, gendre del senyor Esteve, un pobre nou ric que es féu milionari venent parracs durant els anys de la gran guerra.

Aquest pobre senyor contemplava, l'altra nit, un castell de focs a l'Avinguda de l'Estadi; i com sia que a la seva torre particular de Sant Gervasi, tot sovint n'hi engega de focs d'artifici, i l'home està ben assabentat dels preus d'aqueixos focs, doncs, mireu si és ranci i si és gasiu, que a cada peça lluminosa que s'enlairava, feia una exclamació espontània, anunciant en alta veu el que valia, segons catàleg dels magatzemistes pirotècnics.

Els que ens trobàvem al seu entorn podíem sentir-lo magníficament quan deia:

- Coet xiulador, setanta-cinc cèntims.
 - Desmai japonès, tres pessetes!
 - Palmera xinesa... deu rals!
 - Coet para-caigudes... dues pessetes!
 - Tro de salva reial... una pesseta!
 - Candela romana, cinc rals!
 - Desmai petener, seixanta cèntims!
 - Bombarda fina... dues peles!
 - Roda de fantasia... quatre duros!
 - Raviolis... a sis pessetes la dotzena!
- I l'home va comptant i va sumant les pessetes que fa

tot això. Però ve que n'engeguen molts a la vegada, de coets, de rodes, i de piules; i el gendre del senyor Esteve es descompta, i se n'entorna a casa malhumorat de no poder saber a punt just quant ha costat a Barcelona aquell castell de focs que ha portat la joia al cor de mils de ciutadans.

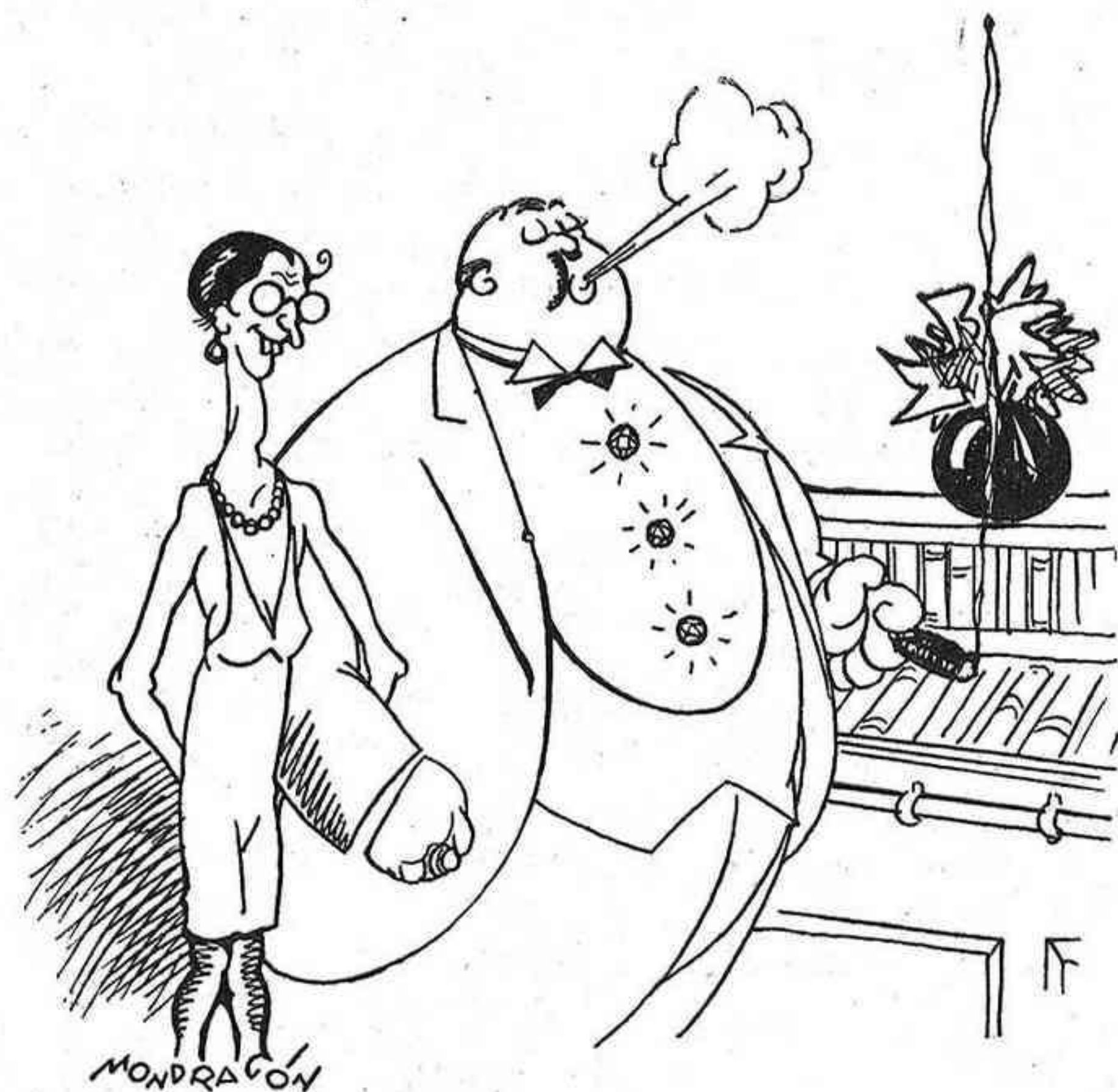
Quanta gasiveria, valga'm Sant Eloi!... Homes així mereixerien ésser fills de Vilatrista.

FRA NOI.

GALANTERIA

—... Perdoni, senyoreta; la molestaria que l'acompanyés?
—No! Precisament avui m'he deixat el gos a casa.

DE LA DIADA... I DEL SENYORIU

—Compra'm Los últimos días de Pompeya.
—I de què va morir, aquesta senyora?
—Em sembla que va ésser d'un empatax!

El "Marmitó" del "Carmen Roca"

Tenia quinze anys, i li deien "el rus", perquè jugant a la guerra russo-japonesa, era el "rus" de més abric de tot el barri, capaç, en lo més "encès" de la "batalla", de clavar un cop de pedra, entre nas i ull, al més feréstec capità de l'exèrcit japonès".

Nedava com una granota, corria com una llebre, i atrapava els grills a les nits d'estiu, per la paret que entorna el Parc vell, amb una precisió i lleugeresa, que ja la voldrien més de quatre gats desenganyats de l'ofici.

D'això que he dit, d'ofici, no en tenia, i fins crec que ni en volia.

La seva germana, era "coupletista"; en el cafè de "Les set portes", sota les voltes d'En Xifré; feia estralls entre la concurrència de mariners, més o menys marins, que se l'escoltaven cantant allò de:

"Rema, rema, marinero,
sobre las olas del mar,
que en el puerto yo te espero,
loquita, salero, de felicidad."

Mentre la filla "assassinava" un "schotis", "repelava" un tango o "desmuntava" un pasdoble, la mare pesava figues asseguda en un recó del cafè, per a despertar-se cada vegada que les manasses dels mariners xocaven una contra l'altra, en honor a la "niña de sus ojitos", o per demanar un "sigaló de rom", carregadet.

Els amors amb un capità de navili marcaren la ruta de la vida al meu amic, al pobret "rus".

Entre el capità, la "cupletera", la mare de la "cupletera", i les aficions "nàutico-aventureras" del meu amic, la "cosa" va restar aviat "cosa feta": l'embarcari de "marmitó"; allí menjaria, beuria, dormiria, correria món, veuria mar, molta mar, pelaria patates tota la vida. D'allavors en davant, entre el tubèrcul generós i democrata, i el meu amic, no hi van haver secrets en la vida: tota una afinitat culinària i prou. Res de nedar, res de jugar a la guerra russo-japonesa, res de cercar grills; patates i més patates, un sac cada dia i dos sacs els dies de festa, fins que el ganivet li hagués fet durícies als dits, i les patates, durícies al cervell.

Un dia... El "Carmen Roca" era un vaixell vell, sense patina, un vell d'aquells afaitats, amb dents postisses i botins crem, però que tenen la carcassa rovellada, i el millor dia els salta un queixal i es desmunten peça per peça, tot solets...

Qui ho havia de dir que aquella mar tan quieta, aquell safir líquid, aquella maragda inofensiva, aquell gibrell, que despectivament anomenen Mediterrani, i en novella "Mare nostrum", s'havia d'empassar, en un dir Jesús, el "Carmen Roca".

Al "rus", com que en veure el perill, avalotava, s'arapava a les cames dels tripulants, cridava la "coupletista", cridava la que pesava figues i cridava tot nom que li venia a la memòria, el tancaren a la cuina mentre els mariners tractaven de salvar el vaixell; aquell vaixell vell que, fart ja de fer el "peça" per la mar, deia prou! i s'obria com una mangrana, sense contemplacions per ningú. Ja havia voltat prou.

El "rus", en veure's tancat a la cuina, pensà primer si l'hi havien enviat a pelar patates, però no, el vaixell anava baixant de nivell, i ell suposava que una patatada submarina no era cosa d'aquest segle.

Els primers freds i primeres castanyes...

Es va enfosquir l'espai, i les siluetes dels mariners també s'enfosquien.

Cridava el meu amic, i les calderes del vaixell també cridaven, i a ell no el sentia ningú.

La barca de salvament s'allunyava, i el "Carmen Roca", poc a poc es perdia de vista... i a ell se'l descuidaren.

Pobret "rus"! Aferrat als barrons de la reixa de la cuina, recargolat per l'esglai, condemnat a aquella mort horrorosa, deuria eternir el cor d'una pedra... pobret marmitó!

Dos anys després, al cafè de "les set portes" encara vaig veure la seva germana, que mentre la vella dormia amb el nas enfonsat dins d'una tassa, ho i repartint "ullets" com si fosin prospectes, cantava:

"Rema, rema, marinero,
sin temor al temporal,
que en el puerto yo te espero
loquita, salero, de fe-li-ci-dad."

Francesc OLIVA.

Art i Artistes

EXPOSICIÓ BERNALDO DE QUIRÓS

La pintura d'aquest artista argentí, exposada al Círcol Equestre, ens ha fet una profunda impressió pel contrast amb la manca de personalitat i de vigor propi a què estem acostumats. Trobar avui un pintor que sàpiga dibuixar bé, que tingui una visió masclé del color i de la composició, i que deixi de banda tota mena d'influències estranyes se'ns fa tan estrany, que ens costa de creure-hi.

Traspua dels quadros exposats un alè de vida intensa i càlida; els tons vermells, que amb tanta preferència utilitza, són intensos i enlluernadors, però no ofenen, ans al contrari, atrauen com atrau tot ço que és sincer, i porta a la tela l'esperit de una terra i d'un ambient amb els que s'ha identificat el pintor.

Si en la recerca d'un efectisme de bona llei en compondre certs quadros s'acosta als procediments dels pintors d'història del segle passat, el resultat efectiu és tan harmònic i estan cercats amb tanta traça els valors de cada terme, que es fa perdonar la mica que hi trobem d'artificiositat per la bellesa dels resultats obtinguts.

Enamorat de les tradicions i tipus clàssics de sa terra, ens fa veure una col·lecció de gent d'allà, en mig dels que sobresurten com a encerts definitius "El Pialador" y "El hombre de los arcos", amb tota la vàlua d'uns esplèndids retrats magistralment executats.

En Bernaldo de Quirós cal que no ens oblidem, i que periòdicament ens faci present d'una exposició com la d'ara.

GALERIES LAIETANES

Un altre artista de Sudamèrica exposa a les Galeries; l'escultor Rossi Magliano. No es tracta, encara, d'una personalitat perfectament definida i que hagi donat la mida de fins on pot arribar; s'està formant i presenta belles mostres de ço que pot fer quan arriba a trobar la fórmula del seu art.

—Ahir, el teu germà, em va fer un petó.
 --I no li vas dir res?
 --No veus que al cine, amb la foscor, no el veia.

Avui per avui, mostra obres dignes d'apreciar, en les que s'hi veu un sentit verament artístic, que creiem el farà arribar a ésser un dels escultors representatius de l'art llatí a les Amèriques.

En Marius de Buzon ha portat d'Alger una tanda de tipus i de paisatges característics força encertats, per bé que mancats d'aquell esplendor i força de llum que esperem en saber que es tracta de pintura feta a la terra del sol aclaparador.

Tampoc es pot dir que sigui un colorista l'Alfred Figueres, però no creiem que per manca de temperament, sinó per embabiecar-se amb la pintura diem-ne moderna que consisteix, segons la fórmula de moda, en embrutar els colors i fer tons terrosos en tota ocasió i en qualsevolga ambient.

SALA PARES

A part de l'admiració que cadascú pugui sentir per l'obra dels escultors Vallmitjana, tots tres representatius d'una època ben caracteritzada de l'art català, cal retre homenatge a l'honradesa dels seus procediments i al fet

que varen ésser, pot dir-se, la pedra de toc del ressorgiment de l'art llur a casa nostra.

Per això l'exposició feta ara per l'Agapit i En Pere Casas Abarca mereix tot el respecte fins dels qui més puguin discrepar del sentit estètic dels finats escultors, i ha estat un encert l'exposar, amb les pintures d'ells dos, les escultures dels seus familiars del segle passat.

L'Agapit Casas ens presenta uns paisatges, en què, com sempre, es mostra el pintor correcte i equilibrat que no pretén fer genialitats ni es deixa influir per l'ambient d'extravagàncies; però que coneix l'art que conrea i en surt airoament.

En Pere Casas, tampoc varia de procediments ni d'ambient, però cada cop que es presenta al públic, mostra que ha donat un pas endavant. Composa o tria amb exquisidesa uns interiors i unes figures de noia dignes d'un pintor de l'aristocràcia anglesa; enamorat dels detalls i de les llums harmonitzades, tots els seus quadros tenen un segell d'equilibri en la factura, que fa es reposi en ells la vista enlluernada per les estridències de moda. En Pere Casas fa pintura bona i de bona llei; els seus són quadros per a senyors, encara que no tothom pugui fruitir la seva placidesa.

LA PINACOTECA

Sempre que ens anuncien una exposició d'aquarelles, ens fa por d'anar a veure un seguit d'obres d'aquella pintura esllanguida i malaltissa que sembla patrimoni d'una colla de pintors sense sang a les venes o de senyorettes anèmiques que pinten darrera els vidres, per no encostipar-se.

D'aquesta por ens lliura en Sabaté i Jaumà; en veure el seu nom, ja sabem que ens presentarà quelcom vibrant i ferm, com la majoria dels paisatgistes no saben fer-ho amb l'oli.

No precisa, aquest artista, d'anar a la recerca de paisatges fora de casa ni gairebé de moure's dels voltants de Barcelona. Amb la nostra costa en té prou per fer una col·lecció d'obres més interessants l'una que l'altra, però totes dignes de lloa.

Sap, amb l'aquarella, resoldre problemes difícilíssims i donar una entonació tan valent i tan veritat que sols per això ja el posaria en primer terme entre els pintors d'avui. A més a més, dibuixa bé i compon correctament; ja n'hi ha prou per fer l'elogi que es mereix.

SALA PARES

Santiago Rusiñol, Ramon Casas i Enric Clarasó, del 26 que som al 8 del que ve, tindran exposades les seves obres en els salons d'aquesta casa. Pel que sabem i per ésser els artistes que són, tots tres mestres, es pot dir que l'èxit els precedeix. Ja ens hi tenen acostumats, i no pot fallar.

BORIEL.

EL NUEVO TENORIO

J. M.ª BARTRINA

y

ROSENDO ARÚS

2,40 ptas.

Rosa de Tardor

Rosa roja, florida tardana
amb perles de rou del matí,
aquell perfum que del teu cor s'esgrana
emplena el matí.
Diu la gent que ets presagi de ciris,
de neus i de boires, de cel emplujat.
Mes dels cementiris,
per Tots Sants en faràs un mercat.
Jo de tu no vui fer-ne coronas
per dur a assecar:
ja hi duré d'altres coses menys bones
quan l'orgull de Tots Sants passarà.
Ets massa bonica
per marcir-te vora d'uns xiprers.
Jo vui dur-te plena de musica
a la noia que estimo més.
Rosa roja, floreix ben alegre,
perfuma i colora el camp ras,
que el qui sap ta tendresa concebre,
sap la gràcia i l'encís del teu pas.

Jacint ROSINACH.

DISCOS

—Maurici Chevalier té el do de la simpatia personal i no diguem res com a "chansonier", no en va és el rei en això de cantar cançons. Amb la seva inexhaurible vena humorística, passeja pel món amb la pel·lícula "La Canción de París". Els discos "La Voz de su Amo" han publicat les més esplèndides cançons. "Louise", "Les ananas", "Valentine", "It's a habit of minne". Aquestes belles cançons es faran cèlebres ben aviat.

—La pel·lícula sonora s'imposa, i amb ella l'orquestra Jack Hylton té ocasió de lluir-se de nou en dos fox-trot "That's you, baby", "Walking with Lusie", "Break-away" *Big City blues*.

—En lloc de Kreisler el violinista, aquesta vegada ens l'han canviat per Yehudi Menuhin, que els crítics colloquen al mateix nivell. Aquest virtuós és un noi de dotze anys i té un estil i una puresa refinats. Bé ens ho demostra en "La Capricciosa", de Ries i Allegro, de Fiocco.

—Mischa Levitzki, que figura entre els pianistes de primera fila, en "La Campanella", de Paganini-Listz, i "Estudio de staccato", de Rubinstein, es poden apreciar l'emoció que sap donar a les peces que l'autor escriu. La impressió, molt ben ajustada, ens permet admirar els matisos de les composicions.

—Cortot, Thibaud, Casals, es pot demanar més? Creiem que no!, i menys executant el Trio en re menor op. 83 Schumann, que és una peça molt ben trobada, plena d'encant i passió. A part del formidable conjunt, cada executant deixa veure la seva personalitat immillorable.

Executants i partitures com aquests, són les que acrediten una marca.

—L'orquestra Simfònica ha impressionat dues plaques de l'admirat mestre Granados, "Oriental", "Andaluza", "Rondalla Aragonesa", que són una meravella. Després hi ha en l'altra cara "Triana", d'Albéniz, tot molt ben executat.

—L'obra més popular de Wagner és Lohengrin. L'Orquestra Simfònica de Filadèlfia interpreta el "Pre-

—Diu que la dona de Loth, en tombar-se, es va convertir en estàtua de sal.

—I per què es devia tombar?

—Segurament perquè acabaria de passar una altra dona, amb un vestit nou.

ludio" I i II parts i és l'orquestra que porta la reputació d'ésser la millor del món.

Ens sembla que no cal fer-ne elogis.

La part de cant està molt ben escollida. El notable tenor Fleta en "Granadina", de J. Nin, i "Berceuse", de Gretchaninow, ens encanta amb la seva veu melodiosa i amb el gust que té cantant. Són dos cançons admirables de factura.

—El quartet vocal Santa Cecília, com si diguéssim un chor en petit, canta amb molt encert "Caramelles", de Lambert, "La Filadora" i "La Pastoreta" de Vives.

—També recordant els nostres temps, aquells temps que ja no tornaran més, temps de la nostra joventut, en què es van fer populars els cants de "Alma de Dios", "Gigantes y Cabezudos" i "La Granvia", que acaben, d'ésser impressionades en discos "La Voz de su Amo", que té molt bon encert en publicar repertori antic, per cert molt digne d'estima.

**Compreu tot seguit, la setmana que ve
L'Esquella de la Torratxa**

TELLO EN LAIDE

ROMEA

"Els emigrants" no és una obra inèdita. Ignasi Iglésies l'estrenà a Terrassa l'any 1915, al Teatre Principal. Per cert que, segons em diuen, a última hora l'actor Jaume Borràs es negà a estrenar l'obra si el seu nom no anava en lletres més grosses al cartell. Lo que no ha estat obstacle per a què aquest actor donés al Teatre Nou unes funcions d'homenatge a Ignasi Iglésies representant "Les garses".

"Els emigrants" em semblen una gran obra.—Potser també en això vaig equivocat.— I em sembla "Els emigrants" una gran obra per la seva ampla volada, pel to major en què està escrita.

Es una obra única en el nostre teatre, una obra, per la seva estructura isolada en la producció de l'autor d'"El cor del poble".

Ignasi Iglésies és un dels pocs autors que ha sabut sostreure les seves obres al tema etern de l'amor entre home i dona. Recordeu "Les garses", "Els vells", "Lladres!", "El cor del poble", i ara "Els emigrants"; la parella eterna, en pugna o perfectament acoplada, n'és absent.

Crear una obra dramàtica sense l'eterna lluita de sexes; sense els accidents d'un prometatge, o d'un adulteri, més o mens vulgar, és cosa gens planera que no han aconseguit més que grans autors, entre els que cal recordar Björnson, Ibsen, i, més modernament, Bernard Shaw.

Això no obstant, l'obra total d'Ignasi Iglésies és amarada d'amor. Amor a tota humana criatura, fins a aquelles que obren erradament i amb els seus errors causen el sofriment d'altri. Penseu en la mare invisible d'"El cor del poble", la que ha llençat el fill; en l'esposa cruelment gelosa de "La llar apagada." Ignasi Iglésies es revolta contra les idees, contra els conceptes, mai contra les humanes criatures. El seu gran amor l'hi en priva.

Compreu, la setmana que ve,
«L'Esquella de la Torratxa»,
número extraordinari. Preu: 30 cts.

ENRIQUETA TORRES

Primera actriu de la companyia del Teatre Nou

ENRIC BORRAS

Primer actor i director de la Companyia del Teatre Nou

Aquest amor que hom observa en tots els drames i comèdies d'Ignasi Iglésies és lo que farà immortal la seva obra.

Jo comprenc perfectament que a molts no els plaugin les obres d'Ignasi Iglésies. Com n'hi ha que no els plauen Shakespeare o Plutarc. I comprenc que emetin la seva opinió, si respon a un esperit de sinceritat, de lleialtat. El que no comprenc és que es tergiversin les valors amb un seguit de llocs comuns, mesquineses i vulgaritats. A ells no els plauen! Molt bé, que addueixin raons. I que deixin que ens plaugin a nosaltres.

"Els emigrants" em sembla una de les més grans obres d'Ignasi Iglésies, una de les més belles. I una de les més belles del teatre català. Sobretot avui que el teatre català està, quant al to de la producció, en un llastimós estat anèmic: tot es boniquet, retalladet i esquifidet. "Els emigrants" té nervi, té braó, té empenta. I per això, amb la seva força dramàtica, engrapa el públic i l'arrossega.

La terra és la protagonista d'aquesta obra; més que cap dels personatges, la terra. Per a això, per a enfrontar-se amb un protagonista d'aquesta força, Iglésies hi ha oposat multituds, grans masses de gent. Aquestes multituds tenen una importància màxima en l'obra. Tanta com en tenen en "La Vaga", de John Galsworthy.

L'obra té un to general de tendresa, de bondat, de pietat, de generositats infinites. Com en totes les obres, Iglésies es posa al costat del caigut, de l'ofès, de l'humiliat. Això fa que sempre hi hagi en ell el moment patètic de revolta. Això fa que, a vegades s'allunyi de la realitat per un noble anhel de puresa. Es a dir: veure el món tal com hauria d'ésser i no tal com és. Do atorgat als grans poetes.

Molt bé el decorat. Josep Rocarol és un dels millors escenògrafs que tenim. És imperdonable que no veiem més sovint els seus decorats.

La interpretació i la direcció—dificilíssima per tractar-se de l'obra que es tracta,—molt bé, Maria Vila i Piüs Daví, cada dia més complets, més rics en modalitats, menys amanerats.

Molt bé els senyors Cabré i Ceralt.

MANUEL BORRELL I MAS.

DON JUAN TENORIO

JOSÉ ZORRILLA

Diuen que una regidora de l'Ajuntament de la vila de l'ós i de l'arboç, vol presentar una moció demanant que no es permeti l'entrada a la Casa de la Vila a les senyorettes que portin les faldilles massa curtes, els braços sense mànegues o l'escot exagerat.

Afegeix, encara, que ella no s'atreveiria a sortir al carrer com van les dones d'avui dia.

Ho creiem sincerament. La seva paraula ens basta.

Però aquesta senyoreta, té, per ventura, tots els encisos d'aquelles noies que blasma?

Es una pregunta.

Cap a la seva vellesa, la marquesa de Sevigné, una de les figures més admirables de la literatura francesa, escrivia: "... quant a mi, res no m'adverteix encara el nombre dels meus anys, i m'admiro, tot sovint, de la meua salut. Fins estic guarida de mil petites incomoditats que tenia abans. No solament avanço poc a poc, com una tortuga. Sinó que estic a punt de creure que faig el camí del cranc."

Pobre cranc! Abans d'un any, la verola, per a la qual la seva família tenia una marcada predisposició, se l'emportava per a sempre.

Una curiosíssima propietat de les ondes emeses per les estacions de telegrafia sense fils, és l'acció que exerceixen damunt els coloms missatgers, als quals, segons diversos experiments practicats recentment a Alemanya, poden desorientar per complet.

Ens sembla, però, que la "ràdio", desorienta molta gent, sobretot un gran nombre d'snobs.

Fistonejat per un sol magnífic i per un dia esplèndid, diumenge passat es celebrà el clàssic Aplec de Sant Mus.

La festa a l'ermita, la dinada al bosc, els esplais populars de la romeria, tot anà com una seda.

Ignorem, però, si enguany hi assistiren degudament formades les famoses colles.

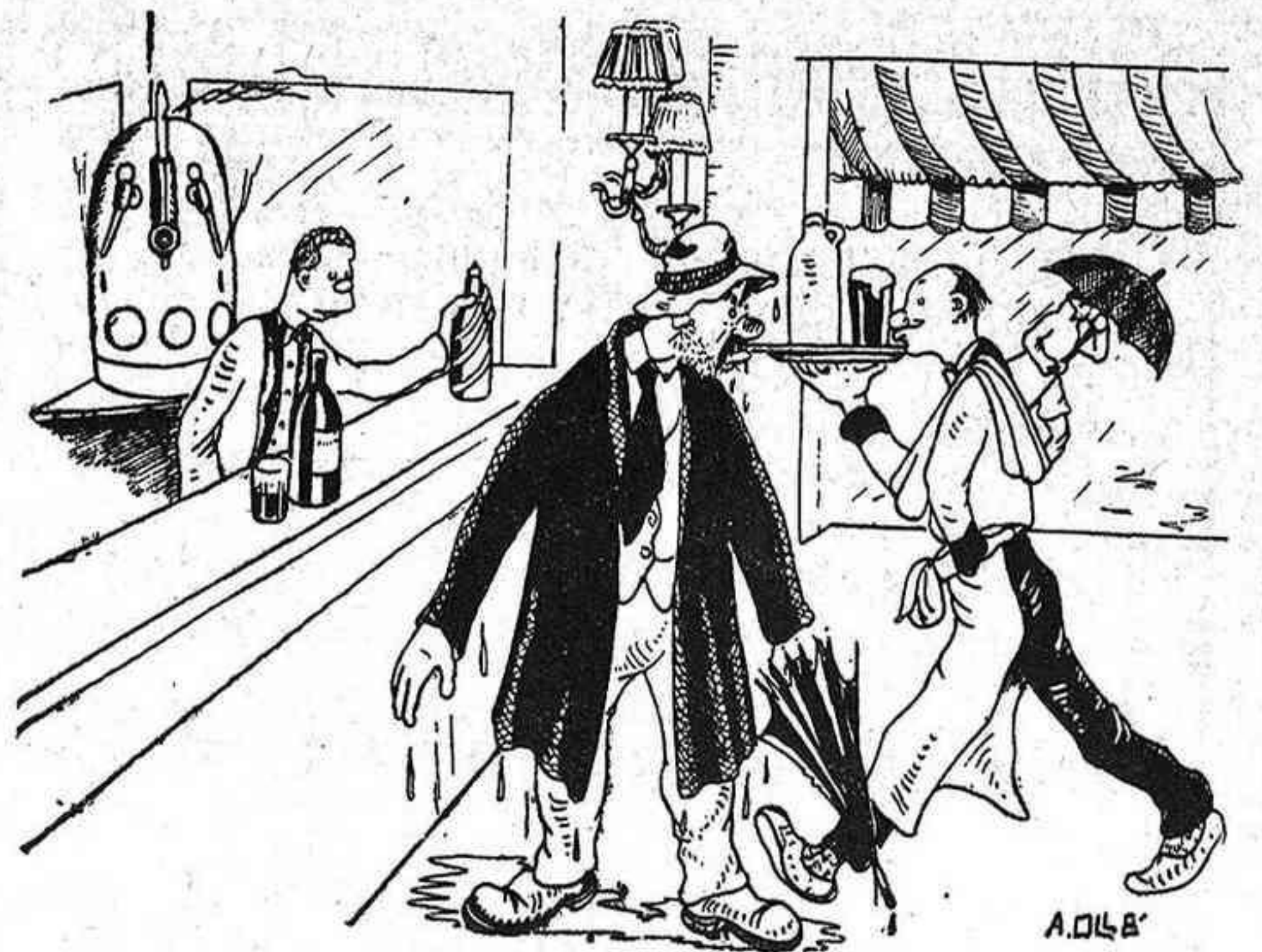
Tots sabem que les colles de Sant Mus porten aquelles culleres i aquelles forquilles colossals, i com que ara sembla que està de moda el no menjar massa... potser aquelles eines haurien semblat una provocació.

Un excellent record per als vells barcelonins el constitueix l'Exposició retrospectiva de la Casa Jorba.

Allí, ultra el notable diorama de tot el recinte d'aquell Certamen de 1888, i d'històrics documents, mobles i retrats, hi ha coses curiosíssimes com són autògrafs de grans poetes, com és un àlbum de signatures de tots els veïns que s'atreveïren a enfilarse al "Globo cautiu", etc., etc....

Però el més curiós de tot és... ai, la mare!... una vitrina que tanca una casulla de capellà i dues cotilles de senyora...

La cosa bé mereix ésser explicada i comentada per un Rucabado, no els sembla?

L'OPORTUNITAT EN LA PARAULA

—Un xop!

—Que va per mi, això?

Les festes valencianistes de l'Exposició s'han desenrotllat normalment i amb èxit.

Cal felicitar els organitzadors, i més que ningú, l'eminent musicògraf el nostre amic i estimat col·laborador Eduard López Chavarri.

La setmana dels "ches" ha resultat una paella suculenta i saborosa.

S'hi veia, en un mot, la mà del bon cuiner.

"La Vanguardia" el portaveu funerari dels senyors Esteves, s'ha tornat un diari il·lustrat.

Ja era hora.

Però no s'entusiasmin, un diari il·lustrat, volem dir un diari que publica il·lustracions.

Aqueixa aclaració precisa fer-la en un país on dels diaris grans en diuen grans diaris, que no és el mateix.

A fi de comptes, un diari gran és un diari incòmode que no es pot llegir en el tramvia ni pel carrer ni prenent el xocolata.

Un gran diari pot tenir un format petit, com "El Diluvio" o com "L'Esquella" posem per cas.

No som a temps de parlar de la pel·lícula de l'ultraista i superbarrilairé Dalí, estrenada aquest dijous a la "Sala Rialto".

No som a temps per a parlar-ne, però sí per a dedicar-li un gest gràfic, expressiu i significatiu.

I a la imaginació més o menys exaltada de cada lector deixem la suposició gratuïta del gest que volem dir.

La Cooperativa Obrera la Moral de Badalona, celebrarà el proper diumenge, uns festeigs amb motiu de les noces d'argent de la seva fundació. Una de les festes, la més important, consisteix en inaugurar una Biblioteca.

El nostre company Lluís Capdevila donarà una conferència sobre la vida i l'obra de Beethoven, i seguidament donaran un concert a base la major part de música de Beethoven.

També dirigiran la paraula al poble en Puig i Ferrer i en Rusiñol.

La setmana entrant en parlarèm.

AQUEST NUMERO

HA ESTAT REVISAT

PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. "L'Esquella" i "La Campana". — Om, 8. — Barna.

L'ESQUELLA dedicada als morts serà pels vius que la compraran abans no s'esgoti.

"El qui té Blenorragia (Purgacions) és perquè vol

Quan esteu cansats de medicar-vos sense trobar millora, o bé no assoliu un complet guariment de vostra Blenorragia en qualsevol de les seves manifestacions (uretritis, prostatitis, cistitis, artritis, gonocòciques, gonorrea crònica, o «gota militar», etc., etc., de l'home, i (vaginitis, metritis, leucorrea, fluxos, etc., etc.), de la dona; exigiu al vostre farmacèutic els acreditats

Catxets Neisserinos

i obtindreu un ràpid i perfecte guariment de la vostra malaltia, discretament i sense molèsties.

De venda: *Barcelona*, SUAÑA, Escudillers, 8; BELTRAN, Junqueres, 11; *Reus*, SOLER, Llovera, 26 i Centres d'específics.

Compreu, la setmana que ve, el número extraordinari de

L'Esquella de la Torratxa dedicada als morts

Ràdio Geico Avinyó, 30 (davant del Bolsin)

Assortit complet d'aparells i accessoris de Ràdio - Equips complets de receptor **elèctric**, 3 vàlvules i altaveu per **310 ptes.**, instal·lat

Transformacions d'aparells de piles i acumuladors en receptor totalment elèctric

DE MANEU PRESSUPOST

Amplificadors gramofònics de POTENCIA

Hotel Orient

El més ben situat

El més sèrio

El millor servei

Rambla Centre, 20
BARCELONA

Exposició Internacional de Barcelona

Oberta des de les nou del matí fins la una de la matinada

El públic podrà visitar tots els dies els Palaus i Pavellons des de les deu del matí a les set de la tarda.

PALACIO NACIONAL

Obert tots els dies des de les deu del matí fins a les quatre de la tarda.

Entrada al Palacio Nacional, UNA pesseta

NOTA: Els diumenges podrà visitar-se el Palacio Nacional gratuïtament des de les deu fins a les dotze del matí, i de dotze a quatre de la tarda. L'entrada serà de 0,50 pessetes.

PISTES DE LAWN-TENNIS

Gran Match de Tennis entre l'equip d'Itàlia i Espanya durant els dies 25, 26 i 27 del present mes, en les Pistes de Tennis de l'Exposició

PALACIO NACIONAL

Festivals Sinfònics Ibero-Americans, organitzats per la Excelentíssima Diputació Provincial de Barcelona

Quart Concert per avui, dia 25 d'octubre, a les deu de la nit

Diumenge, dia 27, a dos quarts de quatre de la tarda

Torneig a l'antiga usança, en l'Estadi **GRANDIÓS ESPECTACLE**

Reproducció exacta de les cèlebres JUSTES D'HONOR, amb llurs "cavallers" disposats en quadrilla, "mantenedors", "jutges", "aventurers" i "patges" lluint riques armadures i escuts diversos en color, i muntats en corsers espanyols. En aquest TORNEIG hi pendran part 150 cavallers i 125 escuders, i serà presidit per Dames d'Honor. En l'Estadi s'hi alçaran els màstils dels quals penjaran senyeres, pendons i altres insígnies pròpies dels torneigs. Serà la festa més esplendorosa i la més espectacular de totes les que fins avui s'han celebrat dins el recinte de l'Exposició.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFON 18692

Venus i els bàrbars

NOVEL·LA
PER
LLUÍS CAPDEVILA

Pessetes 3,50

Un dels escriptors més personals de Catalunya, que amb el llibre anterior va tenir un procés literari, es supera en cada nova producció. "Venus i els bàrbars" és una novel·la valenta, brillant, una de les millors darrerament publicades en la literatura catalana, plena de bondat i de bellesa.

Adquiriu-la i recomaneu-la als vostres amics, abans no s'esgoti

Pere Coromines, l'autor de "La vida austera", ens presenta en aquesta novel·la un argument tret de la vida real, un argument ple de vida i emoció.

"Les llàgrimes de Sant Llorenç" serà una novel·la que passarà de mà en mà.

La novel·la que llegirà tothom

Les llàgrimes de Sant Llorenç

NOVEL·LA
PERE COROMINES

Preu: 4 ptes.

MIQUEL DE CERVANTES SAAVEDRA

D. Quixot de la Mancha

L'obra que ha estat traduïda a tots els idiomes. Ara acaba de traduir-se, íntegra, al català. No cal fer-ne cap elogi, ja se n'han fet prou, puix és una obra de les més belles de la humanitat

Preu dels tres volums: 7,50 ptes.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certícat. Als corresponsals se'ls atorguen descomptes

La fal·lera del dia

Tal com va el campionat, he tingut de fer col·lecció de jerséis. Jo sóc dels que guanyen.